

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z wnioskiem o uzupełnienie regulaminu Sejmowego postanowieniami określającymi sposób postępowania z obszerniejszemi projektami do ustaw.

Wysoki Sejmie!

Regulamin sejmowy, prowizorycznie przyjęty na posiedzeniu z dnia 27. listopada 1863., nie zawiera wyjątkowych postanowień o sposobie postępowania z obszerniejszemi projektami do ustaw.

Poprawki, dorywczo wnoszone w toku specjalnych rozpraw, sięgają częstokroć głębiej w sam rdzeń sprawy, a niżeli na pierwszy rzut oka wydaje się. Dlatego też sprawozdawca łatwo przeoczyć może, iż wniesiona poprawka tak daleko odbiega od przewodniej myśli projektu, że w razie przyjęcia jej także inne postanowienia ustawy zastosować należałoby do kierunku wskazanego przez uchwalenie tej poprawki. Bez takiego przekształcenia traci projekt na jednolitości, — przestaje być wypływem jednej myśli, jednej kierującej zasady.

Im obszerniejszym jest projekt, tem łatwiej zwiecznionym być może w toku ożywionej rozprawy poprawkami tego rodzaju. Wówczas nie pozostaje, jak tylko w trzecim czytaniu dać upaść projektowi, pomimo wyczerpnących rozpraw, w komisji i w Wysokim Sejmie nad tym przedmiotem przeprowadzonych.

Tym niedogodnościom zaradzić mogłyby:

- a) ułatwienie w wzajemnem porozumiewaniu się członków Wysokiej Izby i komisji co do sprawy będącej przedmiotem projektu, przed wniesieniem go do Wysokiego Sejmu;
- b) podanie sposobności do wszechstronnie wyczerpującego rozbioru przedmiotu w stadyum rozpraw komisyjnych;
- c) możliwość poddawania przedwstępnie zasad mających być podstawą obróbenia przedmiotu pod rozprawy i uchwały Wysokiego Sejmu;
- d) wyrwanie prac komisyjnych nad obszerniejszemi projektami do ustaw z błędnego koła, w którem obecnie obracają się, gdy przy każdym zebraniu się Wysokiego Sejmu nowa komisja do tego samego przedmiotu wybierana być musi, — każda zaś nowo wybrana komisja czynność swoją na nowo rozpoczyna, — takowej dla krótkości kadencji Sejmowej przez wszystkie stadya rozpraw przeprowadzić nie może, a prace przygotowawcze komisji wybranej na poprzedzającej kadencji Sejmowej, następnej tylko za materiał służyć mogą; — nareszcie
- e) odsyłanie przedmiotu po przeprowadzonej specjalnej rozprawie raz jeszcze do komisji, dla zbadania całej doniosłości przyjętych poprawek, i zaprojektowania w razie zachodzącej potrzeby pewnych zmian w uchwalonym projekcie, któreby w skutek przyjęcia poprawek odpowiedniami być się okazały dla nadania jednolitości całemu projektowi.

Tym wymaganiom starał się Wydział krajowy zadość uczynić w załączonym ./- projekcie do Dodatku do regulaminu.

Projektowane jednak w §. 5. tego Dodatku postanowienie, wedle którego komisya nie kończy zadania swego z zamknięciem posiedzeń Sejmowych, lecz przerywa je tylko, a rozpoczyna na nowo z nowem zebraniem się Sejmu, z którego wybraną została, nie daje się pogodzić z brzmieniem §. 35. lit. b) statutu krajowego, że tylko takie wydziały specjalne, czyli komisye, które przez wybór Wysokiego Sejmu i podczas jego funkcyi utworzone zostały, wnosić mogą przedłożenia do Wysokiego Sejmu.

Projektowane więc powyższe postanowienie tylko w tym wypadku może stać się obowiązującym, jeżeli jako zmiana statutu krajowego, w obecności przynajmniej trzech czwartych części członków Wysokiego Sejmu, większością dwóch trzecich części obecnych posłów uchwalonem zostanie, i uzyska najwyższą sankcyę.

Dlatego też przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi w załączeniu ./: postanowienia zawarte w §. 5. dodatku do regulaminu, we formie Dodatku do statutu krajowego, jako oddzielny przedmiot, który w razie uchwalenia przez Wysoki Sejm w obecności trzech czwartych części członków Wysokiej Izby większością dwóch trzecich, do najwyższej sankcyi przedłożonym być winien, — i który tak długo mocy obowiązującej mieć nie będzie, pokąd nie uzyska najwyższej sankcyi.

Artykuł II. tego dodatku do statutu krajowego z tego jedynie powodu także w projektowanym Dodatku do regulaminu jako §. 5. przytoczonym jest, ponieważ stanowi z nim jedną całość. Przy tym §. 5. uwi- doczniono jednak wyraźnie, że jest właściwie dodatkiem do statutu krajowego, — z czego wypływa, że tylko pod takimi warunkami zmianie uleść może, pod jakimi przypuszczalnemi są zmiany statutu krajowego.

Wydział krajowy wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Prowizoryczny regulamin Sejmowy z dnia 27. listopada 1865. uzupełnionym zostaje załączonym ./-
Dodatkem o sposobie postępowania z obszerniejszemi projektami do ustaw, z tem jednak zastrzeżeniem, iż postanowienia §. 5. tego Dodatku tylko w razie otrzymania najwyższej sankcyi mają mieć moc obowiązującą.“

Leon książę Sapieha wł. r.

Marszałek krajowy.

Piotr Skwarczyński wł. r.

Zastępca Członka Wydziału krajowego,
Sprawozdawca.

Dodatek

do prowizorycznego regulaminu Sejmowego z dnia 27. listopada 1865, określający sposób postępowania z obszerniejszemi projektami do ustaw.

§. 1.

Sejm może uchwalić, że z pewnym obszerniejszym projektem ustawy postąpić należy wedle postanowień zawartych w niniejszym Dodatku do regulaminu.

§. 2.

W takim wypadku Sejm prócz tego polecić może komisji, ażeby przedwstępnie o zasadach projektu oddzielne przedłożyła sprawozdanie.

Komisya może atoli, — chociażby nie otrzymała takiego polecenia, — także z własnego popędu wnieść przedwstępne sprawozdanie o zasadach projektu.

W obu wypadkach postąpić należy z przedwstępnem sprawozdaniem wedle ogólnych postanowień obowiązującego regulaminu.

§. 3.

Na posiedzeniach komisyj, wybranych do opracowania takich projektów, każdy z posłów obecnym być może; każdemu z nich wolno przedkładać komisji pisemne wnioski lub poprawki, i uzasadniać je czy to na piśmie, czyli téż ustnie. W dalszych jednak rozprawach tylko za uchwałą komisji może brać udział.

Komisya obowiązana jest poddać te wnioski i poprawki rozprawom, powyżać nad niemi uchwały, a nawet na żądanie wnioskodawcy, — przytoczyć w sprawozdaniu swem powody, które skłoniły ją do odrzucenia wniosku lub poprawki.

§. 4.

Jeżeli Sejm przyjmie w drugiem czytaniu jakiegokolwiek poprawki, wraca uchwalony projekt do komisji, która przedstawić może przed trzecim czytaniem zmiany, jakie z powodu przyjęcia powyższych poprawek za odpowiednie uzna, i uzasadnić je w oddzielnem sprawozdaniu.

Rozprawa nad tem sprawozdaniem ogranicza się tylko do zmian przez komisję w projekcie proponowanych.

Po powyżeniu uchwał nad wszystkiemi, przez komisję wniesionemi zmianami, lub gdy komisya żadnych zmian nie wnosi, następuje trzecie czytanie projektu.

§. 5.

Zamknięcie posiedzeń Sejmu zawiesza jedynie działalność komisji, powołanej do ułożenia obszerniejszego projektu ustawy. Równocześnie z otwarciem posiedzeń Sejmu zbiera się komisya w dotychczasowym składzie swoim, i zajmuje się tak długo przerwana pracą, pokąd nie wywiąże się zupełnie z poruczonego sobie zadania.

Tylko tych członków komisji, którzy przestali być posłami, lub z jakichkolwiek przyczyn przez dłuższy czas w pracach komisji udziału brać nie mogą, nowym wyborem zastąpić należy.

Z upływem sześcioletniego peryodu Sejmowego, albo też z chwilą rozwiązania Sejmu, ustaje działalność komisji chociażby przed ukończeniem poruczonego jej zadania. (Dodatek do statutu krajowego).

Ustawa

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem
Księstwem Krakowskiem,

zmieniająca ustęp lit. b) §u 35. statutu krajowego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Naszego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem stanowimy, co następuje:

Artykuł I.

Postanowienie ustępu lit. b) §. 35 statutu krajowego:

„Pojedyncze przedmioty obradowania wchodzą przed Sejm krajowy: — b) albo jako przedłożenia Wydziału krajowego, lub wydziału specjalnego, przez wybór ze Sejmu krajowego i podczas funkcyi jego utworzonego“
uchyla się, a natomiast obowiązuje odtąd, jako ustęp litera b. §. 35. statutu krajowego, następujące postanowienie:

„Pojedyncze przedmioty obradowania wchodzą przed Sejm krajowy

b) albo jako przedłożenia Wydziału krajowego, lub wydziału specjalnego przez wybór ze Sejmu krajowego, podczas jego funkcyi utworzonego, lub też na jednej z poprzedzających sesyj tegoż samego peryodu Sejmowego, osobną uchwałą powołanego do ułożenia obszerniejszego projektu ustawy.“

Artykuł II.

Zamknięcie posiedzeń Sejmu zawiesza jedynie działalność komisji powołanej do ułożenia obszerniejszego projektu ustawy. Równocześnie z otwarciem posiedzeń Sejmu zbiera się komisya w dotychczasowym składzie swoim, i zajmuje się tak długo przerwana pracą, pokąd nie wywiąże się zupełnie z poruczonego sobie zadania:

Tylko tych członków komisji, którzy przestali być posłami, lub z jakichkolwiek przyczyn przez dłuższy czas w pracach komisji udziału brać nie mogą, nowym wyborem zastąpić należy.

Z upływem sześcioletniego peryodu Sejmowego, albo też z chwilą rozwiązania Sejmu ustaje działalność komisji, chociażby przed ukończeniem poruczonego jej zadania.

Artykuł III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi Spraw Wewnętrznych.
